

gradivo
prejeto: 17. 9. 2001

UDK 929 Bučić G.:502.5

GRGUR BUČIĆ – SVESTRANI PRIRODOSLOVAC (1829-1911)

Jakov DULČIĆ

Institut za oceanografiju i ribarstvo, HR-21000 Split, P.P. 500

IZVLEČEK

*Grgur Bučić (1829-1911) je eden najbolj znanih hrvaških prirodoslovcev 19. in 20. stoletja. Ukvarjal se je z meteorologijo, oceanografijo, mareografijo, zoologijo, ribištvo, botaniko, fenologijo, seizmologijo, petrografijo, geologijo, mineralogijo, predzgodovino in arheologijo, hkrati pa je bil navdušen numizmatik, filatelist in pesnik. Svetovno znan je postal po poskusih umetne vzgoje in raziskovanju spužev skupaj s slovitim zoologom tistega časa, prof. E. Haecklom. Mnoge vrste so dobile ime po njem: glavač *Gobius buccichichi*, ravnokrilec *Orellia buccichichi*, postranica *Nicea buccichichi*, spužve *Tethya buccichichi*, *Anphoriscus buccichichi* in *A. gregorii* ter mnogoščetinec *Myzostoma buccichichi*. Bil je član številnih domačih in tujih prirodoslovnih društev. Na graški univerzi so mu podelili častni doktorat, prejel pa je tudi številne druge domače in tuje nagrade.*

Ključne besede: Grgur Bučić, naravoslovje, oceanografija, meteorologija, entomologija, ihtiologija, spužve

GRGUR BUČIĆ – FAMOSO NATURALISTA (1829-1911)

SINTESI

*L'autore presenta la biografia ed il lavoro di Grgur Bučić, rinomato scienziato croato proveniente dall'isola di Lesina (Hvar), nel novantesimo anniversario della sua morte. Grgur Bučić raggiunse i suoi maggiori successi nei campi dell'oceanografia, meteorologia, entomologia ed ittiologia. Diventò famoso grazie agli ottimi risultati raggiunti nello studio delle spugne. Alcune specie portano il suo nome: il pesce *Gobius buccichichi*, l'insetto *Orellia buccichichi*, l'anfipodo *Nicea buccichichi*, alcune spugne quali *Tethya buccichichi*, *Anphoriscus buccichichi* ed *A. gregorii*, nonché il policheta *Myzostoma buccichichi*. Bučić fu membro di numerose società internazionali e ricevette diversi premi nazionali ed internazionali.*

Parole chiave: Grgur Bučić, oceanografia, meteorologia, entomologia, ittiologia, spugne

UVOD

Početkom 2001. godine navršilo se 90 godina od smrti vrhunskog znanstvenika Hvaranina Grgura Bučića. Premda su prije stotinu godina mogućnosti komunikacija sa svijetom bile neusporedivo lošije nego danas, Bučić je bio u neprekidnoj i intenzivnoj vezi sa "znanstvenom Europom". Rijetki su znanstvenici koji su se istaknuli na toliko različitih znanstvenih područja kao Bučić. Bavio se meteorologijom, oceanografijom, mareografijom, zoologijom, ribarstvom, botanikom, fenologijom, seizmologijom, petrografijom, geologijom, mineralogijom, prethistorijom i arheologijom, a u isto vrijeme je bio i strastveni numizmatičar, filatelista, te pjesnik.

U Hvaru, kao administrativnom središtu bivšeg hvarskog kotara, bilo je u 19. stoljeću školovanih ljudi, među kojima se posebice isticala skromna i učena ličnost Grgura Bučića, tamošnjeg telegrafiste, savjesnog promatrača prirode, koji je svojim neumornim radom na polju meteorologije i zoologije, stekao za znanost trajnih zasluga, te mu stoga veliki broj stručnjaka daje priznanje u prirodoslovnoj literaturi.

U ovom kratkom pregledu života i rada hvarskog prirodoslovca posebice će biti riječi o njegovom utjecaju i interesu na meteorologiju, oceanografiju, te spužvarstvo i ribarstvo.

ŽIVOTOPIS

Grgur Bučić (Sl. 1), kao jedno od devetoro djece, rođen je u Hvaru 7. siječnja 1829. godine od oca Petra i majke Kate, rođene Giaxa. Osnovnu školu završio je u Hvaru, klasičnu gimnaziju u Splitu, a Filozofski institut Biskupije u Dubrovniku. Studirao je u Beču i Padovi, ali zbog materijalnih razloga nije apsolvirao sveučilišne studije, te je upisao tečaj za telegrafiste pri geografskom inspektoratu u Zadru, koji završava s odličnim uspjehom. Od 1858. godine je počeo u Hvaru promatrati meteorološke i klimatske pojave, o čemu je svakog dana telegrafski izvješćivao centralni zavod za meteorologiju i zemaljski magnetizam u Beču. Napredovao je vrlo brzo u službi i postaje šef ureda u Hvaru, a 1870. godine dobiva zvanje telegrafskog asistenta. Znanošću se bavio paralelno sa svojim službenim poslom. Živio je vrlo skromno, jer mu materijalna primanja nisu uvijek bila dovoljna da bezbrižno hrani i liječi svoju mnogobrojnu djecu, koja su često bila bolesna. 1896. godine, dakle s nepunih 67. godina života, podnosi molbu za mirovinom, te je i dobiva 1898. godine. Prema knjizi umrlih Grgur Bučić je umro 11. siječnja 1911. godine u Hvaru u pet sati ujutro u svojoj skromnoj kući.

ZNANSTVENI I STRUČNI RAD

Znanstveni i stručni rad G. Bučića bio je raznovrstan i iz svega onoga što je radio i o tome pisao ili iz-

vještavao vidi se da je vrlo savjesno obrađivao materijal. Iako nije završio fakultet, ipak mu je znanstveni svijet bio vrlo blizak i bio je s njime u neprestanom dodiru, bilo preko mnogobrojnih knjiga i časopisa, bilo preko korespondencije s mnogim ondašnjim poznatim prirodoslovcima. S njima je dolazio i u osobni kontakt, jer su češće posjećivali Hvar i po njegovoj okolici sakupljali raznovrstan materijal. U svojoj molbi za mirovinom Bučić navodi da od jezika poznaje njemački, talijanski, ilirski i francuski, a učio je latinski i grčki, što mu je u znanstvenom radu vrlo dobro poslužilo. Osim toga što je bio meteorolog, oceanograf i prirodoslovac (ihtolog, entomolog, botaničar), Grgur Bučić je bio i svestrani arheolog, geolog, paleontolog, numizmatičar, filatelista i pjesnik.

Njemački biolog svjetskog glasa Ernst Haeckel (1834-1919) održavao je s Bučićem ne samo znanstvene već i prijateljske veze. Ta međusobna suradnja dolazila je naročito do vidnog izražaja kada je Haeckel u travnju i svibnju 1871. godine boravio u Hvaru radi lova i istraživanja raznovrsnih morskih spužava i drugih organizama, među kojima je otkrio veliki broj novih vrsta. Treba se priznati da je i Bučićeva velika zasluga što je Haeckel imao velikog uspjeha u svome znanstvenom radu istražujući biologiju mora oko Hvara. To priznaje i sam Haeckel u svome posljednjem pismu upućenom Bučićevoj obitelji prilikom njegove smrti 1911. godine. No nije Bučić kontaktirao samo sa Haeckelom, već je bio u korespondenciji sa još preko 60 stranih prirodoslovaca. Tijekom svog života dobio je čitav niz pohvala i posveta među kojima su recimo: priznanje cara F. Josipa I 1889. godine kao poštanskom službeniku i šefu Telegrafskog ureda u Hvaru; zatim memorijalna tabla povodom njegova odlaska u mirovinu od strane činovnika Brzojavnog ureda u Hvaru; na knjizi "Kunst Formen der Natur", Leipzig-Wien, 1889. piše: "Svome visokopoštovanom prijatelju gospodinu dr. fil. Grguru Bučiću mnogo zaslužnom neumornom pustinjaku znanosti u Hvaru uz srdačne pozdrave" -- Ernst Haeckel, Jena.; te iako je od smrti Bučića, počasnog doktora Filozofskog fakulteta u Grazu, prošlo 90 godina, njemu je 1963. godine ukazana naročita počast, u društvu još dvojice svjetski poznatih prirodoslovaca, u knjizi *Fauna und Flora der Adria* od austrijskog biologa Ruperta Riedla. Autor je ovu svoju knjigu posvetio istraživačima živog svijeta Jadrana: opatu Josipu Olivi, Chioggia 1769-1795, Josipu Romanu Lorencu od Liburnije, Linz 1825-1911 i Grguru Bučiću, Hvar, 1829-1911. Bučića je poštovao i zoolog Franz Wagner koji je jednog crva mnogočetinaša (Polychaeta) nazvao *Myzostoma buccichi*. Na polju istraživanja kukaca Bučić je također bio jako plodan, pa se tu istakao i pronalaženjem nekih novih vrsta. Između ostalog nadene su bilješke i o kukcu *Orellia buccichi* v. Frauenfeld, kojeg je Bučić otkrio i proučio 1867. godine. Bučić je napisao i jedan samostalan rad o rav-

nokrilcima pod naslovom *Gli ortotteri di Lesina e Curzola, con alcune notizie biologiche che li riguardano* kojeg je 6. svibnja 1885. godine podnio na sjednici Zoološko-botaničkog društva na talijanskom jeziku i tiskan je u časopisu *Verhandlungen d. k. k. zoologisch-botanischen Gesellschaft*, XXXV B., Wien 1885, 377-382.

Bučić kao meteorolog i oceanograf

Prva Bučićeva promatranja prirode bila su na polju meteorologije i oceanografije, i to od 1858. godine pa dalje. U samom početku je promatranja obavljao u kući sa svojim skromnim instrumentima, od kojih je neke sam konstruirao, i o tome izvješćivao centralni zavod za meteorologiju i zemaljski magnetizam u Beču. Od meteoroloških instrumenata konstruirao je anemograf, kako ističu neki autori, ali ga nitko ne opisuje. Isto tako konstruirao je oceanografske sprave batoskop i rebatoskop. Nakon što je dobio suvremene instrumente, osniva u Hvaru Meteorološku stanicu u kuli Venerandi, koja na istom mjestu djeluje i danas. Godine 1861. Državni geološki zavod u Beču imenovao je Bučića članom dopisnikom svoje ustanove i on je pedeset godina pratio sva otkrića fosila i sve geološke pojave na Hvaru, te izvješćivao stručnjake o tim nalazištima i pojavama. Iako Bučić nije pisao neke znanstvene rasprave, on je ipak u sve ono što je pisao, opisujući pojedine prirodne pojave, savjesno unosio sve one elemente koji su tu pojavu pratili i u svojim je izlaganjima tražio uzroke postanka tih pojava. Obavljao je i oceanografska promatranja pomoću mareografa, dovodeći u vezu u određenim trenucima jedne pojave s drugima i uočavao je odgovarajuće komparacije. Radio je i za Jadransku komisiju Bečke akademije obavljajući meteorološka opažanja. Istražujući oborine, temperature i tlak, te njihove odnose u zemljama priobalnog pojasa Austro-Ugarske, klimatolog Hann poslužio se višegodišnjim Bučićevim mjerenjima iz čega se može zaključiti da je Hvar bio najbolje istražen u čitavom području zahvaljujući upravo Bučićevu radu. Bučićeve bilješke i članci iz meteorologije i oceanografije prvo su bili tiskani u bečkom časopisu *Zeitschrift der österreichischen Gesellschaft für Meteorologie* od 1869. do 1889. godine. Bučić je prvi obavljao oceanografska promatranja u kojima prikazuje visinu mora i dovodi je u zavisnost s tlakom zraka. Neobična pojava u lipnju 1869. godine kada se more "zacrvenilo" u pristaništu Hvara (puna dva tjedna) dala mu je povoda da pomoću mikroskopa otkrije da su to prouzrokovale ogromne količine infuzorija. Ni najnoviji dubinski termometar kojeg je izumio Casella, nije promakao Bučićevoj pozornosti. Uspio ga je nabaviti i pomoću njega ispitivao temperaturu mora, pa je svoja kritička zapažanja o rukovanju tim aparatom iznio u stručnoj literaturi. Njegova ljubav za promatranje pojava u moru i ostalih pojava u vezi s

njim bila je dobro poznata Komisiji za istraživanje Jadrana Akademije znanosti u Beču, koja je 1869. osnovala na Rijeci, Hvaru i Krfu stanice za taj znanstveni rad. Taj je posao u Hvaru bio povjeren Bučiću, koji je stalno svoja zapažanja slao u Beč. Iz oceanografije je napisao slijedeće radove:

1. *Zusammenhang der Höhe des Meeres mit dem Barometerstande*, I, 217; 1866.
2. *Rothe Färbung des Meeres zu Lesina*, IV, 346; 1869.
3. *Über den Gebrauch des Tiefenthermometers von Casella*, V, 397; 1872.
4. *Beobachtungen über Meteorologie, Temperatur, Salzgehalt des Meereswassers, Ebbe und Fluth* v. 1871-1873, BCA, 1878.

Osim tih radova iz ovog područja na njemačkom tiskani su mu neki i na talijanskom jeziku. Tako se u godišnjaku *Rapporto annuale dell' Osservatorio Marittimo di Trieste* - Trieste u rubrici *Osservatorio giornaliere di nove stazioni dell' Adriatico e di tre dell' altipiano di Trieste* nalaze Bučićevi oceanografski izvještaji u izdanju za godinu 1890., tiskani 1892. Vol. VII. Poslije toga tiskani su mu slični izvještaji i u *Rapporto annuale dell' I. R. Osservatorio astronomico-meteorologico*, Trieste, u godistima 1891-1895, s go-

Sl. 1/Fig. 1: Grgur Bučić.

dinamika izdanja 1894-1898, VII-XII. Bučića je posebice interesiralo i djelovanje bure te na posebnu vrstu oblaka u vezi s burom i na njihovo rasprostiranje. U vezi s burom napisao je nekoliko članaka. Kao svakom marljivom promatraču prirode čije su interesne sfere bile široke, tako ni Bučiću nisu izbjegle ni optičke pojave u atmosferi. On zapaža zamućivanje zraka, nesvakidašnje pojave pri sutonu, crvenilo neba ujutro i navečer, zemljotrese i suhe magle, a pored toga promatra i visinu sunca gledanu s Hvara. Isto tako u svojim bilješkama iznosi Bučić zapažanja o sjevernoj polarnoj svjetlosti.

Bučić i ribarstvo

Bučić, i sam sportski ribolovac, bio je izuzetno zainteresiran i za profesionalni ribolov, pa i za ribare kao ljude. Prema sačuvanoj literaturi u njegovoj ostavštini vidi se da je imao izuzetnog smisla za ihtiologiju. Pronađene su mnoge njegove bilješke o ribarstvu i crteži raznih riba, a posebno je pravio bilješke na svim praznim prostorima oko teksta pročitanih knjiga o ribarstvu. Osobito je pozornost posvećivao električnim organima drhtulje šarulje *Torpedo marmorata* Risso.

Na Bučića su obrađali mnogi znanstvenici za informacije o nekim ribama u Jadranu. U jednom pismu iz 1880. godine sam Bučić izvještava na njemačkom jeziku izvjesnu osobu da je ribu "die Schollen" vrlo teško uloviti, pošto ova riblja vrsta stalno leži na morskom dnu, a za lov bi trebalo imati posebnu mrežu. Pošto Bučić ovu vrstu nije mogao točno determinirati, on ju je nacrtao i naznačio da bi to mogla biti *Trachittera spinolae* (*Cristatus rondoletti*). Ovdje je došlo do zabune jer onaj koji se obratio Bučiću nije naveo latinsko ime vrste već je samo napisao njemačko ime, a prema tom imenu izgleda da se radilo o vrsti iz obitelji Pleuronectidae. U Bučićevim bilješkama postoji napomena da je ta riba, misleći na *T. spinolae*, zapažena samo u Jadranu. Također dalje navodi da je po poznatom profesoru Juraju Kolombatoviću ta vrsta znanstveno nazvana *Trachittera cristata*, i još da je jedan primjerak takve ribe netko već prije otpremio u Beč. Prema Kolombatoviću postoji 26 vrsta *T. cristatus*, a da je onaj primjerak ulovljen 1862. u okolini Hvara bio *T. cristatus spinolae* C. V. Da bi Bučić bio sigurniji u odgovoru, on ribu u potpunosti opisuje i dotičnom još šalje i njenu fotografiju, a u njegovoj ostavštini se uz ovaj koncept čuvaju još tri fotografije izradene u Zadru. Također je pronađen crtež *T. filicando* s potpisom talijanskog istraživača Da Coste. Na stražnjoj strani crteža Bučić je svojom rukom napisao: "*Spedita la fotografia del Trachittero... al Prof. Costa 1889*". Osim navedenih, nađeni su crteži i drugih *Trachypterus*a, kao i nekih drugih riba bez oznake naziva. Uz to su u njegovom kabinetu nađene razne tablice s Bučićevim bilješkama (u ovom slučaju radilo se o vrsti *Zu cristatus*).

Bučić je bio i vrlo zainteresiran i za profesionalni

ribolov, odnosno želio je znati koliko se kvintala ribe ulovi godišnje na otoku Hvaru, pa je o svemu tome vodio bilješke i tabelarne zapise i grafikone za pojedina mjesta. Osobiti interes je pokazivao za lov plave ribe "pod sviču". Iznosi i svoja razmišljanja o nerentabilnosti načina ribolova sa svičalom na luč, primitivnim osvjetljavanjem mora, pa je nastojao nagovoriti ribare kako ta svičala treba zamijeniti svjetiljkama na karbid, kako se već upotrebljavaju u stranome svijetu. U tu svrhu je naručivao prospekte s modelima takvih ferala.

Poznati ihtiolog tog vremena Fr. Steindachner, koji je napisao poznati rad "*Die Fische*", tiskan u Beču 1901. godine, u kojem je opisao nekoliko novih ribljih vrsta, među njima i neke iz Jadrana, jednu od njih, jednog glamoča, nazvao je po Bučiću *Gobius buccichichi*, ulovljenog oko Hvara. Ovaj rad tiskan je u knjizi *Geschichte der Zoologie in Österreich von 1850-1900*. Cijeneci Bučićeva zalaganja na polju znanstvenog i praktičnog ribarstva, mnoge strane ustanove i društva birali su ga za člana ili za počasnog suradnika. Tako npr. *Società austriaca di pesca e piscicoltura marina* u Trstu (Austrijsko društvo za ribarstvo i uzgajanje morskih riba) imenovalo ga je za svog doživotnog člana 1888. godine, a Lučka kapetanija u Splitu imenovala ga je 1899. godine za svog znanstvenog procijenitelja pri Komisijiorskog ribarstva. U njegovoj arhivskoj ostavštini nađene su i neke zahvalnice za poslane ribe i rakove znanstvenim ustanovama. Tako mu se Prirodoslovni muzej u Beču zahvaljuje za razne vrste poslanih riba, a naročito za primjerak psa mlata dugačkog 1.5 m. Lovio je i druge organizme i slao ih ovome muzeju kao i mnoge primjerke bezlubanjaca koje je lovio u jednoj pjeskovitoj uvali nedaleko od grada Hvara. Narodnom muzeju u Pragu poslao je veliki primjerak raka *Scyllarus latus*, kako je nađeno i zabilježeno u izvješću tog muzeja.

Bučić se zanimao i za druge morske organizme, kao što su mali račići kojima se ribe hrane, zatim su ga interesirale morske školjke i puževi. Naročito je pozornost obrađao sitnim morskim organizmima koji su živjeli na podmorskom telegrafskom kablju kada je bio vađen iz mora između Visa i Hvara 1887. godine. U njegovoj prirodopisnoj zbirci nađeno je dosta ljuštura morskih školjaka i puževa i neke morske alge. Dakle, morski život ga je izuzetno privlačio, razumije se, pored spužava. Posebice su ga interesirale razne vrste račića (posebice Amphipoda), koje je marljivo sakupljao i slao prof. Helleru u Beču. Prof. Heller navodi da se njegova zbirka Amphipoda povećala zahvaljujući materijalu kojeg je sakupio Bučić i u jednom svom radu navodi da je utvrdio 17 novih vrsta iz mora oko Hvara i jednu od njih je naznačio kao *Nicea buccichichi* nov. sp. Hvar.

Čim je 1874. godine u Zadru pokrenuta ideja za osnivanje društva koje će se brinuti za što racionalniji ribolov, lov spužava i koralj, Bučić se učlanio i birali su ga u osnivački odbor. Naziv društva bio je "*Società per*

la pesca" (Društvo za ribolov). Cilj društva je bio da se promovira racionalan ribolov, lov spužava i koralja, pošto nije bilo dovoljno nadzora od nadležnih pomorskih vlasti. Ovo je društvo radilo u suglasnosti s društvom "Società Adriatica di Scienze naturali" (Jadransko prirodoslovno društvo) u Trstu. Bučić je vodio preciznu evidenciju rada podružnice ovog društva u Hvaru, što se može vidjeti iz njegova dnevnika u kome su zabilježeni svi novčani izdaci i da je poslan doprinos društvu u Zadar. Vodio je evidenciju o ulovu pojedinih vrsta riba, zatim o pokusima s novim feralima na karbid i petrolej pri ulovu plave ribe.

Bučić i spužvarstvo

Neki od velikih znanstvenika prirodoslovaca tog doba imali su veliki utjecaj na Bučića, a jedan među njima bio je i Oskar Schmidt, priznati stručnjak za spužve, inače sveučilišni profesor zoologije i uporedne anatomije, zatim direktor Zemaljskog zoološkog muzeja u Grazu. Njegovo je djelo *Die Spongien des Adriatischen Meeres* bilo opće poznato. Schmidt u svome djelu tiskanom 1862. godine iznosi prvi put zamisao o umjetnom uzgajanju spužava. Svoje prvobitne pokuse je započeo u okolici Zlarina 1863. godine, no kasnije je prenio svoje pokuse u neke uvale Šibenskog kanala, pa zatim u uvalu Sokolica (Vela i Mala Vira) sa sjeverne strane poluotoka Pelegrina na otoku Hvaru. U početku, zajedno s prof. Hellerom, prof. Schmidt vodi pokuse, no već 1866. predaje taj zadatak Bučiću koji to preuzima s puno ljubavi, žara i poštovanja, kao i sa solidnim razumijevanjem i usavršavanjem u tom pravcu. Bučić se bio toliko osamostalio u tom radu, kako navodi u svojim bilješkama, da je radio po svojim metodama i tehničkim inovacijama. Svoja promatranja spužava u vivariju bilježio je u obliku tabela. U početku je imao dosta uspjeha, no postupno uslijed čitavog niza problema (radna snaga, nevremena, drvotočac, ribari) 1873. godine prestaje sa svojim radom i pokusima. No, za uspjehe u uzgoju spužava Ministarstvo poljoprivrede ga je odlikovalo srebrnom medaljom i dobio je novčanu pomoć i to je ujedno bilo i priznanje za izlaganje spužava u Grazu 1870. godine. Glas o Bučićevom radu na uzgajanju spužava bio je dosegao i do Francuske,

Belgije, Italije, Turske i Sjedinjenih Američkih Država, pa je iz tih zemalja bio počašćen ili nekom diplomom, ili je bio upitan za savjet kako se taj posao izvodi, ili je dobijao na poklon znanstvene knjige, ili je postajao član nekog znanstvenog društva u tim zemljama. Smatra se da danas neke njegove inovacije i ideje (npr. nanizane spužve na bakrenim žicama obloženim kaučukom umjesto na običnom konopu) danas koriste u Japanu. No osim rada na regeneraciji jadranske podvrste obične spužve on se zanimao za razne vrste mnogobrojnih spužava iz Jadrana. Neke od njih, koje je pronašao u moru oko otoka Hvara i Paklenih otoka, bile su sasvim nove vrste, druge, poznate vrste slao je pojedinim stručnjacima za njihove zbirke. Iz pisma koje mu je uputio "Zool. Zoot. Institut der K. K. Carl-Franzes-Universität in Graz" 3. srpnja 1886. godine vidi se da je toj ustanovi poslao mnoge nepoznate i nove vrste spužava, na čemu mu se ona zahvaljuje. Bučić je i objavio jedan rad o spužvama: *Alcune spugne dell'Adriatico sconosciute e nuove (con. una tav. lit.)* u časopisu *Bollettino della Società Adriatica di Scienze in Trieste*, 1886, 222-225 (napisao ga je u Hvaru 1885. godine). R. v. Ledenfeld u "*Spongien der Adria*", Leipzig 1891., spominje da mu je prijatelj Grgur Bučić pomagao u radu, i dvije spužve naziva po njemu (*Ebnerella buccichii* i *E. gregorii*). Prema autoru Kornhuberu u *Abhandlungen der k. k. Geol. Reichsanstalt*, Band XVII, Heft 5, 1901, Bučić je otkrio još i ove spužve: *Tethya buccichii* O. Schmidt 1885, *Anphoriscus buccichii* V. v. Ebner 1887, i *A. gregorii* v. Lendenfeld 1891.

Još ponešto iz dodatne literature G. Bučića

Bučić, G. (1866): Über eine mit der Bora verbundene eigenthümliche Art von Nebel und über die Verbreitung der Bora, I, 231, Wien.

Bučić, G. (1875): Temperaturerhöhung durch Bora am 20. Februar 1875., X, 112, Wien.

Bučić, G. (1884): Klima in Lesina, XIX, 372., Wien.

Bučić, G. (1890): Einfluss des Bodens auf den Erdmagnetismus. MZ, 157, Wien.

Bučić, G. (1896): Blitzschlag in Lesina, 13. juli 1896. MZ 13, 433, Wien.

GRGUR BUČIĆ – THE VERSATILE CROATIAN NATURALIST (1829-1911)

Jakov DULČIĆ

Institute of Oceanography and Fisheries, HR-21000 Split, P.O. BOX 500

SUMMARY

*The author present the biography and work of Grgur Bučić, the renowned Croatian natural scientist (from the island of Hvar), at the 90th anniversary of his death. G. Bučić was most successful in the fields of oceanography, meteorology, entomology and ichthyology. He was particularly famous for his research on sponges, where he obtained some exceptional results. There are a few species that even carry his name: fish *Gobius bucchichi*, insect *Orellia bucchichi*, amphipod *Nicea bucchichi*, some sponges *Tethya bucchich*, *Anphoriscus bucchichi* and *A. gregorii*, and polychaeta *Myzostoma bucchichi*. He was member of numerous international societies and received many prizes at home and abroad.*

Key words: Grgur Bučić, oceanography, meteorology, entomology, ichthyology, sponges

KORIŠTENA LITERATURA

Tadić, A. (1963): O životu i radu Grgura Bučića. Rasprave i građe za povijest nauka. Knj. I., JAZU, Zagreb, 207-242.